

LAKIALOITE 40/2012 vp

Laki järjestyslain 7 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Ulkomailta Suomeen tulevien kerjäläisten määrä on kymmenkertaistunut lyhyen ajan sisällä. Sisäasiainministeriön kerjäämisen kieltämistä selvittämään asettaman työryhmän 30.9.2010 julkaistu työryhmämuistion mukaan erityisesti vuoden 2008 jälkeen kerjääminen on saanut aggressiivisempia piirteitä. Kerjäläisistä suuri osa kuuluu Bulgarian ja Romanian romanivähemmistöihin. Romanian ja Bulgarian tultua EU-jäseniksi vuonna 2007 Suomi ei monista EU-maista poiketen päättänyt käyttää niin sanottuja turvalausekkeitä rajoittamaan näiden maiden kansalaisten maahantuloa. Suomesta on siten tullut houkutteleva kohde romanikerjäläisille; esimerkiksi Romaniassa kerjääminen on ankarasti sanktioitu.

Romanikerjäläisten Suomessa kerjääminen on organisoitua toimintaa. Rikollisliigat lainaavat romaneille korkeakorkoista matkarahaa, mikä pakottaa heidät Suomessa muun muassa katusoitajiksi, kerjäläisiksi ja prostituoiduiksi. Sisäasiainministeriön mukaan näin saadut rahat menevät valtaosin järjestäytyneille rikollisjärjestöille. Kerjäämisen organisointi sisältää siis hyväksikäytön lisäksi selviä järjestäytyneen rikollisuuden ja ihmiskaupan piirteitä. Ilmiöön liittyvästä oheisrikollisuudesta kertoo, että poliisin mukaan romanialaisia epäillään vuosittain noin 2 500 rikoksesta: varkauksista, pahoinpitelyistä ja seksuaalirikoksista. Kerjäämiseen liittyy myös asumisolosuhteiltaan ihmisarvon vastaisten leirien syntyminen. Maahamme saapuvilla romanikerjäläisillä on siten huomattava kielteinen vaikutus kaupunkiemme turvallisuus-

teen ja viihtyisyyteen. Lisäksi ilmiö työllistää muutenkin niukoin resurssein toimivaa poliisia. Kerjääminen ei kuulu suomalaiseen elämänmuotoon, ja sen lieveilmiöistä on runsaasti huonoja esimerkkejä myös muualta maailmasta.

Kerjäämisen salliminen Suomessa ei millään tavoin vähennä romanivähemmistöjen ongelmia, köyhyyttä ja syrjintää lähtömaissa vaan pikemminkin lisää niitä altistamalla nämä ihmiset monenlaiselle hyväksikäytölle maassamme. Romanian ja Bulgarian romanien oleskelu Suomessa jättää nämä ihmiset kaikkien maiden viranomaisjärjestelmien ulkopuolelle ja vapauttaa lähtömaiden kansalliset hallinnot vastuistaan. Romanian ja Bulgarian hallitusten velvollisuus on huolehtia Romanian ja Bulgarian kansalaisista. Tämän velvollisuuden hoitamista ei millään tavoin helpota se, että sallimme kerjäämiseksi naamioidun järjestäytyneen rikollisuuden Suomessa. Romanivähemmistöjen syrjäytyminen vain jatkuu Suomen maaperällä.

Järjestyslain tarkoituksena on edistää yleistä järjestystä ja turvallisuutta yleisillä paikoilla. Aikaisemmin voimassa olleissa kuntakohtaisissa järjestyssäännöissä kerjääminen pystyttiin yksiselitteisesti kieltämään. Nykyinen vuonna 2003 voimaan tullut järjestyslaki mahdollistaa vain häiritsevään kerjäämiseen puuttumisen. Järjestyslain (612/2003) 2 luvun 3 § kieltää yleisellä paikalla muun muassa metelöimällä, toistuvilla uhkaavilla eleillä, hyökkäävillä liikkeillä ja suullisesti esitetyillä uhkailuilla tapahtuvan yleisen järjestyksen häiritsemisen ja turvallisuuden vaarantamisen. Sisäasiainministeriön vuonna

2010 kerjäämisen kieltämistä selvittäneen työryhmän yksi toimenpide-ehdotus oli, että kerjääminen julkisella paikalla itseään elättääkseen tulee kieltää järjestyslailla. Tätä ehdotusta täsmen-
taisimme kuitenkin siten, että kerjääminen julkisella paikalla myös muiden, tässä tapauksessa lähtömaan rikollisliigojen, elättämiseksi on kiellettävä.

Nykytilanteessa, edellä esitettyihin syihin vedoten kerjäämisen täyskielto on jälleen perusteltua. Täten ehdotammekin, että järjestyslain 2 luvun 7 §:ään lisätään uusi 4 momentti, joka kiel-

tää yleisellä paikalla kerjäämisen. Järjestyslain seuraamukset on säädetty 5 luvun 16 §:ssä järjestysrikkomuksena. Tähän pykälään tulisi lisätä uutena 12 kohta, joka mahdollistaisi sanktion yleisellä paikalla kerjäämisestä. Seuraamuksena kerjäämisestä voitaisiin tuomita lainkohdan mukaisesti sakkorangaistus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

järjestyslain 7 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään järjestyslain (612/2003) 7 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 530/1999 ja 744/2006, uusi 4 momentti ja 16 §:n 1 momenttiin uusi 12 kohta seuraavasti:

7 §

Muu häiriötä aiheuttava toiminta

Kerjääminen yleisellä paikalla on kielletty.

16 §

Järjestysrikkomus

Joka tahallaan

12) kerjää yleisellä paikalla 7 §:n 4 momentin vastaisesti,

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2012.

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2012

Tom Packalén /ps
Jussi Halla-aho /ps
Olli Immonen /ps
Vesa-Matti Saarakkala /ps
Ville Vähämäki /ps
Maria Lohela /ps

Hanna Mäntylä /ps
Ari Jalonen /ps
Jari Lindström /ps
Arja Juvonen /ps
Jussi Niinistö /ps
Ismo Soukola /ps

Teuvo Hakkarainen /ps
Reijo Hongisto /ps
Juha Väättäin /ps
Ritva Elomaa /ps
Juho Eerola /ps
Laila Koskela /ps
Anne Louhelainen /ps
Anssi Joutsenlahti /ps
Timo Soini /ps
Kaj Turunen /ps
Reijo Tossavainen /ps
Pietari Jääskeläinen /ps
Osmo Kokko /ps
Eero Lehti /kok
Johanna Jurva /ps
James Hirvisaari /ps
Mikko Savola /kesk
Arto Pirttilahti /kesk
Markus Lohi /kesk
Eeva Maria Maijala /kesk
Kari Tolvanen /kok

Pertti Virtanen /ps
Pia Kauma /kok
Antti Kaikkonen /kesk
Pirkko Mattila /ps
Kimmo Kivelä /ps
Mikko Alatalo /kesk
Ben Zyskowitz /kok
Kimmo Sasi /kok
Pertti Hemmilä /kok
Lars Erik Gästgivers /r
Markku Mäntymaa /kok
Outi Mäkelä /kok
Lauri Heikkilä /ps
Lasse Hautala /kesk
Janne Sankelo /kok
Lea Mäkipää /ps
Pirkko Ruohonen-Lerner /ps
Heikki Autto /kok
Ilkka Kanerva /kok
Kauko Tuupainen /ps
Pentti Kettunen /ps